HÖSTNUMMER • ÅRGÅNG 78 • NR 3
Berga i SEPTEMBER 2018

Borg-Skum

Kamratföreningen Vapenbrödernas tidskrift

VAPENBRÖDERNA ÄR AMFIBIEREGEMENTETS KAMRATFÖRENING

Foto: HJS

Det är vackert i Sverige. Denna plats är föga känd för att den doldes av tät skog. Nu har skogen tagits ner och det är nu ett utflyktsmål. Gissa vad platsen heter?

BORG-SKUM

Vapenbröder uti Sveriges Land i föregående nr av B-S inledde jag med att kvirra över värmeböljan och då hade det bara varit sol och torka i ca 4 veckor. Nu i skrivandets stund, augusti, kan jag blicka tillbaka på ytterligare två månaders torka. Våra hallonbuskar, som normalt ger mycket bär, har bara givit några små smaklösa förkrympta bär. Äppelträden däremot tycks ha klarat torkan hyggligt. Badvattnet här i Trälhavets norra del har tidvis haft plus 30 grader och varit fri från algblomning. Men nu ser jag fram emot en blöt höst gärna lite kylig så att man kan ta fram *"stickyllet"* och kängorna.

Trots värme och semester så har vår styrelse haft sina möten och driver verksamheten framåt. Lite besvikna över det svala intresset, för den verksamhet vi planera för Er, i olika sammanhang, känner vi fast vi fortsätter med glatt humör. Nästa begivenhet är vårt traditionella ***Höstmöte*** som vi i år inte kan avhålla på Slottet, Berga, p g a pågående renovering. För att kunna genomföra mötet till rimlig kostnad kan vi kanske behöva göra ett undantag från traditionen och ta ett nytt grepp. ***Kamratföreningsmötet i Karlskrona*** där vi fick 20 platser tillhör även-ledes en besvikelse. Ett tappert gäng kamrater kommer dock att företräda vår krets och då med ordföranden i spetsen. Rapport kommer i nr 4.

Så något alarmerande !
Ingen nyrekrytering har skett !
Vad värre är att ca 90 medlemmar inte har erlagt medlemsavgiften för innevarande år! !

Dessutom finns det flera som även har missat förra årets avgift. Hur är det med den så omtalade KA1-känslan? Vad händer?

Glöm inte att vi har ett Militärkulturhistoriskt arv att förvalta. Som ***Sveriges Äldsta Militära Kamratförening*** grundad av värnpliktiga bör vi verkligen se till att bevara och utöka vår skara. Det här gäller givetvis inte bara sådana som har varit i Vapnet utan är även aktuellt för dem som är verksamma nu.

Således, rekrytera, delta och skriv även till B-S med förslag och artiklar. ■

Ha det bra och njut av livet !

Red

PS *Ett hjärtligt Tack för gratulationerna till min Födelsedag* DS

REDAKTION

Redaktör:
Hans-Jochen Seifert
tillika ansvarig utgivare
Mobil 0708 541 385
lenjoc@telia.com

Redaktionens adress och tfn:
Borg-Skum
Amfibieregementet
130 61 Hårsfjärden
Tel 010 823 30 00

Utgivning:
Fyra nummer per år

Layout:
ANV Grafiska AB
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:
Tryckeri AB Orion

VAPENBRÖDERNA

Amf 1, 130 61 Hårsfjärden
www.vapenbroderna.se

Årsavgift:
250 kr
Familjemedlem 100 kr

Bankgiro:
473-0537

Skattmästarens adress och tfn:
Kerstin Jältsäter
Överbyvägen 22 · 185 95 Vaxholm
Tel: 08-541 373 94
jaltis48@gmail.com

Adressändring meddelas skattmästaren

VAPENBRÖDERNAS STYRELSE

Ordförande:
Bengt Persson

1. vice ordförande:
Staffan Vestin

2. vice ordförande/tillika klubbmästare:
Leif Eriksson

Veteran- och anhörigsamordnare:
Staffan Vestin

Övriga styrelseledamöter:
Hans-Jochen Seifert,
Marie Wall, Per Brännhammar,
Lars Inge Pettersson, Peter Fagrell,
Carl von Gerber, Tommy Aasa,
Magnus de Jong, Jens Ribestrand

Suppleanter:
Claes-Arne Sunnman,
Fredrik Sperling, Anders Joninger

Revisorer:
Håkan Söderlindh,
Michael Moberg

Revisorssuppleant:
Christer Sandström

Vapenbrödernas Valberedning:
Göran Mattson, Hans Granlund

Kontaktman för föreningsmedlemmarna
Om Du har frågor eller
förslag rörande föreningens
verksamhet m m.

Skriv eller ring till:
Per Brännhammar
V Bangatan 53 A, 195 40 Märsta
Tfn 08 591 138 88

ORDFÖRANDE

har ordet

Foto: HJS

ORDFÖRANDE

EN TRADITIONEN ÄR SKAPAD!

Sommaren är inte riktigt slut men den värsta värmen har försvunnit och lite regn har kommit. Vad skönt för oss människor men framförallt för vår stackars natur. Då kanske inte mer måste brinna upp. Inget ont som inte har något gott med sig. Bränder, foderbrist och annalkande matbrist har väckt krismedvetandet hos svenska folket och därmed politikerna. Behovet att rusta upp de civila delarna av totalförsvaret har blivit tydligt, sen får vi se var det blir av. I dessa valtider är det som vanligt mer närliggande frågor som blir aktuella och det långsiktiga försvaret av vårt land är inte högt på agendorna.

På tal om bränder så hörde jag i morse att ett antal maskerade personer hade ägnat sig åt att elda bilar i Göteborg och flera andra städer. Det verkade samordnat. Efter lunch hade ett antal gripits av polisen som berättade att det var pojkar i övre tonåren gjort det för att de tyckte det var kul. DET ÄR VÄL F- -N! Det behövs mer ordning och reda och lite totalförsvarsplikt kanske inte skulle skada. När Du läser detta vet du säkert mer om vad som ligger bakom och politikerlöftena om åtgärder har säkert haglat.

Nu tillbaka till rubriken. Nästa helg är det *Kamratföreningsträff* i Karlskrona. Andra gången och då är det en tradition. KA 2 kamratförening har tagit fram ett digert program för oss ca 100 kamrater som har anmält sitt deltagande. Kul också att vi blir 14 vapenbröder i samlingen. Vi får återkomma i nästa nummer med lite av vad som sig förevarit haver i *Karlskrona*.

I mitten av september ska *introduktionsresan* för nya officerare på regementet bli av. Det har regementschefen bestämt. Det blir tredje gången gillt så då blir det så. Nu ligger bollen hos oss att se till att det blir bra och det ska det bli. Mer även om det i nästa nummer.

Årets avslutande medlemsaktivitet *Höstmötet* går av stapeln *torsdagen den 25 oktober* men vi kommer inte att vara på mässen på Berga. Mässen är under renovering. *Inbjudan* med annan plats hittar du på annan plats i tidningen. VÄLKOMNA! ■

Avslutningsvis vill jag påminna er, som av en händelse glömt att betala årets medlemsavgift, om att det inte är för sent. Det är aldrig för sent! Ni är tyvärr många, 92 av cirka 400 medlemmar har inte betalt. Komplettera gärna med ett litet frivilligt bidrag.

Allra sist!

Ha en härlig höst! Jag hoppas att vi ses på höstmöte!

Bengt

Avliden medlem

Vi tackar för hans trohet och behåller honom i vårt minne

Per-Gunnar Fernander · SOLLENTUNA

Kallelse till

VAPENBRÖDERNAS HÖSTMÖTE 2018

MÖTE 25 OKTOBER

OMBORD PÅ FARTYGET
”SEGELKRONAN”

På uppdrag av Vapenbrödernas ordförande, Överste Bengt Persson, kallas härmed kamratföreningens medlemmar till ordinarie höstmöte.

I år kan vi inte vara på slottsmässen på Berga då slottet är under renovering.

Torsdag den 25 oktober 2018, kl 18.30

Har du några frågor inför höstmötet är du välkommen att kontakta vår klubbmästare, tillika 1.vice ordförande, Staffan Vestin.

PROGRAM:

18.30
Samling och avprickning mot lista.
Inköp av starkare drycker till middagen. Tid för en öl i baren.

19.00
Ordföranden öppnar mötet och föredrar dagordningen.

19.15
Middag med stor sång och glädje.
Middagen består av SOS, ärtsoppa med varm punsch samt pannkaka med sylt och grädde avec
(Den varma punschen ingår i kuvertpriset)

20.45
Kaffe och avec
(avec erhålls mot egen kostnad i baren)

I samband med kaffet kommer det att försäljas lotter där ni har möjlighet att vinna spännande priser. Priset för en lott kommer att vara 10 kronor så förbered er med så jämna kontanter som möjligt.

VÄGBESKRIVNING TILL SKEPPSHOLMEN:

Ta er till Karl XII torg (den södra delen av Kungsträdgården som vetter mot slottet). Där ska ni ta ***buss 65*** och stiga av vid ändhållplatsen ***Arkitektur och Moderna Muséet***. Fortsätt att gå från hållplatsen snett upp åt vänster tills ni kommer till Långa Raden (ca 50 m). Följ den vägen åt höger ned mot vattnet. Där tar ni till höger och ser Segelkronan. Denna sträcka är ca 250 m. Ni kan också gå direkt till höger från ändhållplatsen ner mot vattnet och Södra Brobänken. Där fortsätter ni åt vänster tills ni kommer till Segelkronan. Även den sträckan är ca 250 m. Gå ombord och anmäl er ankomst.

För att ta er till Karl XII torg kan ni åka med blå linje till station ***Kungsträdgården*** och hitta rätt uppgång som är närmast till ***buss 65***.

Ett annat sätt är att ta er med röd linje till station ***Östermalmstorg*** för att sedan ta er till fots till Karl XII torg, via Norrmalms Torg, en promenad på ca 700–800 m som tar ca 10–15 minuter.

Varmt välkomna!
Styrelsen

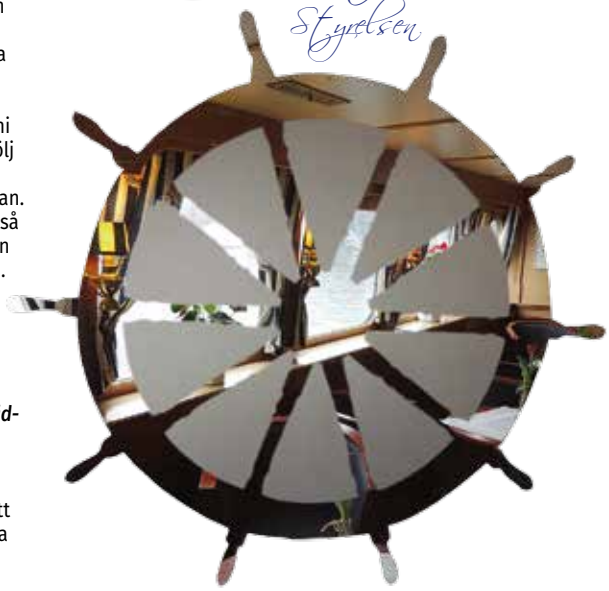

PLATS:

Ombord på Segelkronan, Sjöofficerssällskapet, Stockholm, SOSS, mässfartyg på Skeppsholmen, Östra Brobänken, nedanför Långa Raden.

TRANSPORT:

Transport genom egen försorg

ANMÄLAN:

Du anmäler dig **senast torsdag den 1 oktober** genom att ringa eller sända ett e-mail till Staffan Vestin, 08-768 28 07 eller 070–725 29 21 eller svestin@icloud.com. Ange tydligt ditt namn.

KOSTNAD:

Kostnaden för Höstmötet är **150 kronor** vilket du sätter in på **Vapenbrödernas Bg-konto 473-0537, senast måndag den 8 oktober.**

MARINCHEFEN har ordet

VÄNNER,

Marindagen i Karlskrona lördag den 25/8, fokuserar på att rekrytera mer personal samt informera om marinens viktiga arbete.

Insatsen i Mali har fått stort intresse i media. Chefen för MA08, övlt Adam Camél berättade om deras arbete i bland annat TV4 och SVT.

Kamraterna i Mali gör ett mycket bra och viktigt arbete. Styrkan har redan gjort halva tiden i insatsområdet och jag ser verkligen fram emot när alla är åter hemma i Sverige.

Stöd från 4:e sjöstridsflottiljen i samband med sommarens bränder. Lt Antonio Toscano tillsammans med blivande rikshemvärnschef Stefan Sandborg

Välkomna tillbaka efter sommar och semester. Det är mycket som har hänt även denna sommar med inte minst de svåra bränder som varit i vårt land. Försvarsmakten har deltagit med stor styrka under så gott som hela sommaren i det svåra släckningsarbetet. Även *marin personal* har deltagit och jag passar på att ge en stor eloge till er!

Men det är givetvis inte bara i skogen marinen har varit utan vi har ständigt haft personal i beredskap, löst sjöövervakning med fasta och rörliga system, stabs-, sambands-, och logistikpersonal m m har varit igång så att vi övriga har kunnat koppla av i hängmattan. Jag vill även tacka er som stöttat frivilligverksamheten på t ex *sjövärnskårens sommarskolor*. Vilket härligt jobb ni gör. De besökare som varit ute kommer med idel lovord till mig och verkligen trycker på vilken bra personal som sköter detta.

Men det är inte bara här hemma som det varit varmt. Våra kamrater i Mali har om möjligt haft det ännu varmare och löser uppgift med oförtruten kraft och vilja. Tiden går fort och **MALI 08** har i stort gjort halva sin rotationstid.

Lite övrigt som tilldragit sig under sommaren är att *finska marinen firade 100 år*. I samband med firandet genomfördes övningsmoment mellan Sverige, Finland och Storbritannien inom ramen för *Joint Expeditionary Force,* (JEF). JEF är en brittiskledd snabbinsatsstyrka dit Sverige anslöt sig under 2017 med inriktningen att anmäla två korvetter av Visby klass med stödfunktion. Ett *Memorandum Of Understanding* (MOU) blev också i samband med firandet, påskrivet mellan Sverige och Finlands försvarsministrar vilket ger bra styrning till ett än mer fördjupat samarbete mellan våra nationer. *Officersexamen* med nya medarbetare, *Polska marinen har firat 100 år* och en hel del annat.

Hösten är som ni väl vet fylld av allehanda verksamhet syftande till en vidmakthållen och ökad krigsduglighet i våra krigsförband. Övningar, insatser, besök, planering och än mer planering är några av sakerna som står på agendan. Utöver detta pågår bildandet av Marinstaben och planering inför flytt till Muskö. Väl medveten om att det alltid skapar viss oro inför förändringar så är en viktig del information och här försöker jag vara så transparent som det bara går. Det finns ännu många frågor som behöver svar men det arbetas hårt på att få fram dessa. Jag tycker det ska bli mycket positivt att få slå ihop våra staber och bilda en *ny Marinstab,* det blir tydligare och enklare. Marinstaben kommer även att bli ett nytt förband (egen organisationsenhet samt att Muskö med stor sannolikhet även blir en egen garnison). Det är med andra ord stora förändringar och här har vi verkligen möjlighet att driva fram något bra från grunden där alla är vitala för att lyckas. Jag ser fram emot detta och möjligheterna som blir med Marinstaben.

I närtid är det även val och det återstår att se om och i så fall hur mycket pengar som kommer Försvarsmakten till del. Jag är positiv, men vi kan aldrig planera med pengar vi inte har innebärande att 2019 kommer (som det ser ut just nu) behöva planeras extra noga för att verkligen fokusera och prioritera på rätt saker och nyttja pengarna på bästa sätt för att bygga krigsförbanden.

Personellt är som ni är väl medvetna om rekrytering och vidmakthållande centralt. Vi kan se ett ökat antal elevplatser på våra skolor och det är mycket positivt men det gör också att när vi skickar in personal för framtida effekt blir det ett hål på fartyget eller kompaniet som ska fyllas och här måste vi alla hjälpas åt för att rekrytera nya medarbetare. Det sker mycket bra arbeten med detta och i närtid kommer *Marindagen i Karlskrona* och på *Berga* vara några av pusselbitarna och möjligheterna till detta.

Jag ser fram emot en intensiv höst med både utmaningar och möjligheter. Ni ska vara väl medvetna om att det är lätt att vara stolt över det den marina personalen levererar båden hemma och borta – Tack! ■

Jens Nykvist
Marinchef

MALI 08

Hälften kvar!

När den här artikeln trycks är ungefär hälften av insatstiden avklarad. På ett sätt har tiden gått väldigt fort, och på ett annat så känns det som om jag har varit här längre. Vapenbröderna har följt oss under insatsutbildningen och här kommer en halvtidsrapport. För er som vill ha lite tätare uppdateringar kan jag rekommendera er att följa Mali 08 på malibloggen.se och Malistyrkan på instagram.

En kort sammanfattning av läget Mali

Den allmänna situationen är väldigt komplex, mer komplex än vad jag tycker att Afghanistan var. Det finns Islamistiskt våldsfrämjande grupper kopplade till IS och Al-Qaida som kämpar för ett islamistiskt kalifat och införande av stränga sharialagar. Det finns territoriellt motiverade grupper som kämpar för ett självständigt land, *Azawad*, i norra Mali. Vissa väpnade grupper har skrivit på fredsavtalet med den Maliska staten, andra väpnade grupper har inte gjort det. Fredsprocessen har just nu ganska stora utmaningar och har till del nästan avstannat. Den maliska staten har svårt att utöva kontroll över sitt territorium och det pågår våldsamheter med etniska förtecken i olika delar av landet. Så Mali brottas med en mosaik av olika problem.

I *Timbuktu* är situationen förhållandevis ganska lugn, även om det förekommer våldsamheter. Det finns en hel del kriminalitet, som det tydligen gör den här tiden på året då de flesta är bönder och det kan vara svårt att klara försörjningen på grund av torkan. Det förekommer också våld mot olika FN-organ, som är förhållandevis enkla mål. Vi i **Mali 08** har inte, förutom vid attacken den 12 juni, råkat ut för någon direkt farlig situation hittills.

Hand Over Take Over

I månadsskiftet maj–juni genomförde vi Hand Over Take Over, HOTO, med **Mali 07**. **Mali 07**, med uppsättande OrgE[1)] I19, genomförde en mycket bra HOTO och vi kom ganska snabbt in i matchen. Men av olika anledningar fungerade inte flygtransporterna som planerat, det tunga transportflygplanet C-17 ställde in sina flygningar till *Timbuktu* på grund av försämrat säkerhetsläge och vi fick istället flyga via *Bamako*, vilket bidrog till förseningar. Dessutom drabbades flyget av tekniska problem som ytterligare försvårade överlämningen. Och mitt i allt utsattes vi för attacker mot flygplatsen i *Timbuktu*, som förvärrade situationen än mer. HOTO:n drog ut så pass på tiden så att ca 25 procent av **Mali 07** inte hann hem till sin egen medaljceremoni, vilket var väldigt tråkigt.

Bild på mig, John och Ove under attacken 12/6

När vi kom ner till insatsområdet möttes vi, som förväntat, av en temperatur runt 45°C. Detta innebar att vi var tvungna att ta det försiktigt med fysisk ansträngning innan vi var acklimatiserade, och även efter det förstås. Det är inte alltid lätt när man har med välmotiverade soldater att göra, vilka kanske har ett lite väl tjockt pannben ibland. Värmen utgör en av de främsta riskerna mot hälsan, det måste vi alltid ha i beaktande.

Attackerna

Den 12 och 16 juni blev vi utsatta för attacker riktade mot flygplatsområdet som ligger strax norr om den integrerade supercampen, ISC, där vår camp ligger. Attacken 12 juni bestod av indirekt eld med 8 cm granatkastare och finkalibrig eld. Dagen efter hade vi planerat att hålla den första större campförsvarsövningen, istället vi fick ett skarpt genomförande direkt. Den 16 juni sköts det enbart granatkastare. Även om vi inte fick möjlighet att öva campförsvar med hela kontingenten innan den första attacken är jag väldigt nöjd med hur vi löste ut den ganska komplexa situationen. Vi hade under den första attacken ett fyrtiotal passagerare vid flygplatsen som väntade på att flyga hem då granaterna slog ner i deras närområde. Vi lyckades efter ett tag få tillbaka alla till *Camp Nobel* och vi hämtade också all deras kvarlämnade utrustning på flygplatsen.

Den största konsekvensen av attackerna var att vi var tvungna att anpassa oss efter den rådande hotnivån. Vi förstärkte bl.a. vår markstridsberedskap vid gryningen och ägnade oss mer åt patrullering i närområdet i syfte att störa en eventuell angripare. Detta fick till konsekvens att vi inte kom igång med vår huvuduppgift, underrättelseinhämtning, på det sätt vi planerat.

Efter 16 juni har vi – i skrivande stund – inte varit utsatta för några fler indirekt eld-attacker.

Marinering av campen

Amf 1 är som bekant ansvarigt OrgE för **Mali 08**. Vi är det första marinförbandet här nere och det måste självklart markeras på olika sätt. Vi hissade örlogsflaggan på nationaldagen. Då all **Mali 07**-personal äntligen hade kommit hem och vi hade fått samtlig **Mali 08**-personal på plats uppmärksammade vi det med en tilläggningsceremoni, och när vi

»

1) Organisationsenhet. Kan i de flesta fall översättas med regemente.

MALI 08

» har fått flaggofficerare på besök, inklusive armétaktisk chef, har de blåsts över med skepparpipa enligt marintradition.

Ungefär 150 av 260 personer i **Mali 08** kommer från Amf 1. De övriga kommer från omkring 20 andra OrgE, vilket gör även denna mission till en främlingslegion. Men samtlig icke marin personal har blivit adopterad av Amfibiekåren fram till hemrotation, så enligt mig har vi bara marinjärer här just nu.

ÖB-besök

Under vecka 26 kom **ÖB** på besök. Jag tycker att det var ett bra besök där jag fick möjlighet att uttrycka min mening på tu man hand. Generalen besökte även alla enheter och gav ett intresserat intryck. Under kvällen höll han ett inspirerande tal till kontingenten på vår samlingsplats, Leifs – Leffes – brygga[2]. *General Bydén* verkade vara nöjd med besöket och lyfte särskilt upp den goda förbandsandan som han upplevde under tiden med **Mali 08**. Med på resan var även *Amf 1:s major Caroline Cordshagen* med som ÖB:s adjutant, vilket innebar ett kärt återseende för många av oss i **Mali 08**, inte minst för hennes gamla kollegor och soldater.

Arbetet i stora drag

Mali 08 är som bekant ett underrättelseförband. Vi inhämtar, bearbetar och delger underrättelser till styrkehögkvarteret i *Bamako*. Den mesta av inhämtningen är så kallad Human Intelligence (HUMINT), vilken sker genom möten och samtal med olika kontakter. Det innebär att de främsta sensorerna är spaningsgrupperna och vår samverkansgrupp. Deras rapporter bearbetas sedan i underrättelsesektionen i vår stab, rapporterna blir sedan till underrättelser. Underrättelsesektionen styr även spaningsgrupperna i vilka underrättelsefrågor som ska besvaras. Detta innebär att spaningsgruppcheferna har ett väldigt stort ansvar i hur de planerar och genomför sina möten.

Kommande verksamhet

Fram till nu har det varit mycket fokus på att *”komma in i matchen”* och bilda oss en uppfattning om *Timbuktu* och dess närhet. Det har även varit mycket fokus på inhämtning mot eventuella hot i anslutning till presidentvalet. Under hösten kommer vi att genomföra ett antal underrättelseoperationer lite längre bort från Timbuktu. Utöver underrättelsearbetet är det mycket annat som hela tiden måste göras för att verksamheten ska fungera. Det är mycket underhåll på vår »

Forts s 8

2) Leffes brygga är under Mali 08 omdöpt från Maffes veranda till det mer marininspirerade namnet efter Torleif.

Forts fr s 7

MALI 08

Hälften kvar!

materiel eftersom den slits ganska hårt på grund av den tuffa terrängen och det väldigt varma klimatet. Vi har en camp att ta hand om, och en hel del andra servicefunktioner som måste till. Dessutom får vi inte glömma bort att ha roligt mellan varven också.

Anhörigträff och medaljceremoni

Våra anhöriga är väldigt viktiga för oss. De gör att vi kan fokusera på verksamheten här nere. Vi hade vår anhörigdag på Livgardet i april, den går att läsa om i Borg-Skum. Sen har vi haft anhörigträff på *Karlberg* lördag vecka 31, nästa anhörigdag på *Karlberg* kommer vi att ha lördag vecka 41 och när vi har roterat hem avslutar vi med medaljceremoni i *Kungliga tennishallen* den 14 december klockan 1300.

Förbandschefens reflektioner

Jag är mycket nöjd med det vi har presterat hittills, både under insatsutbildningen och under vår insatstid här nere. Vi fick en rivstart i och med attackerna som jag beskrev ovan, och de gjorde att vi tidigt fick provtrycka systemet. Och vi löste ut det väldigt bra. För att vara kölburna i vanliga fall tycker jag att det går bra med fordonstjänsten och vi lär oss för varje dag. Vi är flexibla, motiverade och vi levererar underrättelseprodukter av hög klass. Jag uppfattar stämningen på förbandet som god, men så jobbar vi också ständigt väldigt aktivt med den psykosociala arbetsmiljön. Det jag ser som den största utmaningen under den andra halvan av insatsen är att fortsätta att leverera på en hög nivå och samtidigt hålla skärpan och motivationen uppe. Det kan vara farligt om det blir för mycket slentrian, därför måste vi alltid påminna oss om att det finns de där ute som jobbar hårt för att göra oss illa på olika sätt.

Gör vi skillnad då? Jag tycker att vi gör det, även om det kanske inte alltid märks. Förutom att vi bidrar till en bättre lägesbild vid högkvarteret i *Bamako* så bidrar vår blotta närvaro till ökad säkerhet. Vi bidrar även med ökad kunskap i FN-systemet avseende underrättelsetjänst och inom andra områden som exempelvis gender. Vi är goda ambassadörer för FN och Sverige i och med vår professionalism i vårt uppgiftslösande och uppträdande. Sen ska man inte sticka under stol med att FN är till stora delar en trög koloss med väldigt omfattande byråkrati och har inte alltid de bästa verktygen i verktygslådan. Men vad vore alternativet? ■

Övlt Adam Camél | *CO MALI 08*

Forna

Har nu varit Pensionist i 20 år ! 20 år – nästan ofattbart. Befinner mig i en ålder när minnen från förr blir tydligare än det som hände i närtid. Jag omhuldar idén att man måste ta en titt i backspegeln då och då för att kursen framåt inte blir en cirkel och när jag såg över bokhyllan häromdagen föll min blick på **SoldF.** Genast öppnades minnesbilder. Men de gick tillbaka till min tid under grundutbildningen 1960/61 och den boken jag nu såg hade årtalet 2001. En påkostad fantastisk Lärobok colorerad på fint papper och mycket tydlig med sitt budskap. Fast så var det inte förr. Eftersom jag inte har kvar , på grund av stöld, den **SoldF** vi hade då, styrde jag kosan till Krigsarkivet för att hitta äldre utgåvor av den skriften. Detta lyckades och jag tittade och jämförde några olika utgåvor. Tyvärr framgick det inte hur många olika årgångar som fanns. Den första skriften i detta sammanhang hette inte **SoldF**, som ju är en förkortning för ***Soldaten i Fält***, utan det jag kom över är *”Utbildning”* av *Axel Gyllenkrok.* Utgiven 1943. Den avhandlar *”Synpunkter rörande grundläggande utbildning”* och har följande inledningsord:

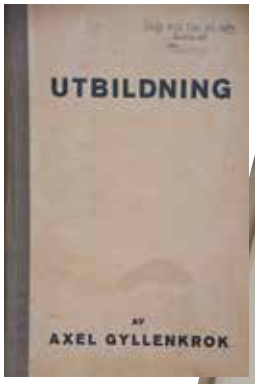

VÄL UTBILDAD KÄMPAR SOLDATEN MED STÖRRE MOD TY MEDVETANDET OM STYRKA OCH SKICKLIGHET SKÄNKER KÄNSLA AV ÖVERLÄGSENHET OCH FÖRJAGAR FRUKTAN

Det är ganska intressant att bläddra i den textmassan för några bilder annat än ngn enstaka skiss finns inte i den skriften. Huruvida det fanns en föregångare till den skriften vet jag inte och kunde inte heller finna i arkiven. Förmodligen finns det anvisningar och liknande från tider runt Första Världskriget.

Den första **SoldF** som fanns i Arkivet var fastställd 1952 med utgåva 1953. Mörkgrön pärm och all text i svartvitt med många tydligt tecknade bilder. Här blev det solklart vad som skulle gälla och det var förmodligen första gången som det tydliggjordes hur soldaten skulle hantera sitt vapen, utnyttja terrängen, avståndsbedöma, upprätta bivack, och mycket mera. Det hela anpassad till den då moderna stridstekniken,

Tider

förmåga till överlevnad och bekämpning av fienden samt mycket mera. Boken blev snabbt populär bland oss yngre som ännu inte var värnpliktsmogna och såg allt som ett spännande äventyr. Hur kom vi över den? Allt Militärt var ju hemligt. Äldre kamrater som genomgick sin grundutbildning visade stolt upp boken och gjorde allt lite märkvärdigt för dom fick ju inte ta hem den, egentligen. På den tiden benämndes soldaten för *"Krigsman"* och organisationen för *"Krigsmakten"*. Grundutbildningen blev *"Lumpen"* i folkmun och sågs som ett nödvändigt ont i vissa kretsar. Verksamheten leddes av *underbefäl, underofficerare* och *officerare*. Tjänstegrader till vilka man kunde ansöka beroende på vilken skolbakgrund men hade. Som ni kanske minns så fanns det Folkskola, Realskola och Gymnasieskola. Jag går inte in på hur strukturen uppbyggdes för det får bli i ett annat nummer av B-S.

När jag ryckte in fick vi utgåva **SoldF1960.** Den vapentekniska utvecklingen, taktikanpassningen och ny materiel som tillförts blev inarbetad i den utgåvan som blev tydligare och bättre än den föregående. Det var en bra Lärobok. Till detta så erhölls flera läroböcker såsom Svensk soldat, **SoldiKA**, **SoldiMtrl** och senare under 60-talet utkom även Vintersoldat.

Den senare är ett bra läromedel som tagits fram av erfarna Föregångare i överlevnad och strid under vinterförhållanden. Den militärtekniska utvecklingen under 70-talet framtvingade då även nyanpassning av **SoldF** som fick flera utgåvor fram till 2000-talet. Läromedlet blev då ständigt bättre och anpassad till självinlärning. En tydlig förändring under *Kalla kriget* som speglade det spända läget blev Inledningen i 1972-års utgåva som avrundades på följand vis:

**VARJE MEDDELANDE,
ATT MOTSTÅNDET
SKALL UPPGES, ÄR FALSKT.**

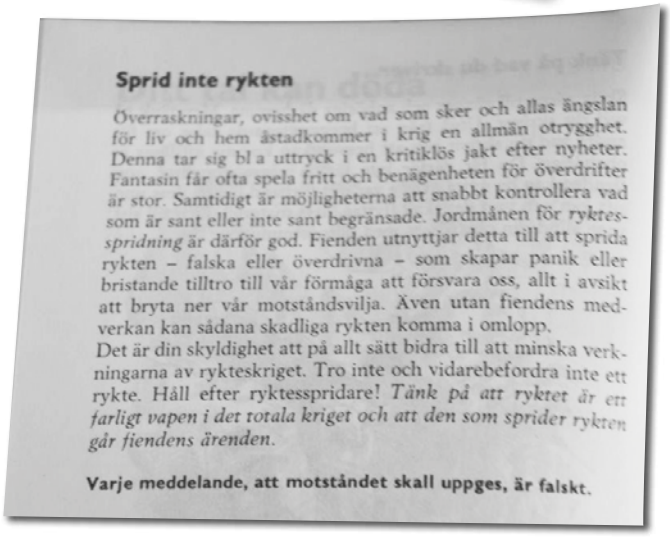

Sprid inte rykten

Överraskningar, ovisshet om vad som sker och allas ängslan för liv och hem åstadkommer i krig en allmän otrygghet. Denna tar sig bl a uttryck i en kritiklös jakt efter nyheter. Fantasin får ofta spela fritt och benägenheten för överdrifter är stor. Samtidigt är möjligheterna att snabbt kontrollera vad som är sant eller inte sant begränsade. Jordmånen för *ryktesspridning* är därför god. Fienden utnyttjar detta till att sprida rykten – falska eller överdrivna – som skapar panik eller bristande tilltro till vår förmåga att försvara oss, allt i avsikt att bryta ner vår motståndsvilja. Även utan fiendens medverkan kan sådana skadliga rykten komma i omlopp.

Det är din skyldighet att på allt sätt bidra till att minska verkningarna av rykteskriget. Tro inte och vidarebefordra inte ett rykte. Håll efter ryktesspridare! *Tänk på att ryktet är ett farligt vapen i det totala kriget och att den som sprider rykten går fiendens ärenden.*

Varje meddelande, att motståndet skall uppges, är falskt.

Tyvärr så blev Försvarsviljan under Kalla kriget underblåst av politiska inriktningar och den enskildes vilja att självmant ta fram detta läromedel minskade och prioriterades lågt. För vår del så innebar 80-talet med ubåtsjakterna en uppryckning och ett större intresse visades av våra värnpliktiga.

När min grundutbildning var tillända trivdes jag så till den grad att jag sökte anställning. Eftersom jag hade endast folkskola i botten, var gruppbefälsuttagen, så kunde jag då ansöka att genomgå *Instruktörsskola 1*. Under förutsättning att jag blev godkänd under *Gu* – och så blev det. Vi var den sista kullen som skrev treårigt anställningsavtal. Då var man anställd av Regementet.

Forts s 12

Att gå på LÅNGTUR vintertid i fjällen

En bra dag på fjället.

Rast vid Tjäktjapasset, Kungsledens högsta punkt.

Vi är ett gäng på åtta personer som försöker få till en fjälltur på vårvintern varje år. Gänget utgörs i huvudsak av gamla officerare. Vi var flera som egentligen ville komma upp på fjället vintertid och hittade *Karolinermarschen* som lämplig tur. Alla var ju lite ringrostiga efter flera års frånvaro av vinterutbildning och träning i den miljön. Vi hade behov av repetitionsövning så därför var en ledd tur ett bra tillfälle för att se om kunskaper och färdigheter fanns någonstans i bakhuvudet. Det visade sig att med en dags vistelse i fjällmiljö så var de flesta på plats. Åtgärder vid kort och lång rast satt där och bestämde färdledaren att det var 5 min kvar till avmarsch så stod vi där med packning och skidor på mindre än 30 sekunder innan tiden var inne. Efter en första tur med färdledare insåg vi att med vår samlade erfarenhet så var vi redo för att gå själva.

Vi har ju alla passerat värnpliktsåldern (47 år) så därför sover vi i fjällstugor, att fortsätta hålla färdigheten med att sova i tält på fjället innebär tyngre packning. STF har alldeles utmärkta stugor och man är alltid garanterad en sovplats.

För att klara en tur på 5 till 7 dagar på fjället behöver man börja tidigt med konditions och lite allmän styrketräning. Med fjällturen som mål har man en extra motivator för sin träning. Flera av oss har märkt då vi slarvat och får då lite extra jobbigt medan de som skött om sin kropp har det lättare. Det ska inte vara ett maxtest då vi är ute utan en njutning av att få möjligheten att uppleva väder och natur.

Hur lägger vi upp våra turer? Det är ju inte bara själva turen som är en upplevelse, det är planeringen, resan, turen och återträffen. Vi brukar samlas under hösten, äta en god middag och planera var vi ska gå och vem som har vilket ansvar. Det första ansvar som fördelas är säkerhetsutrustningen i form av vindsäckar, spadar, snösåg, 30 meter långa linor (om sikten är begränsad så skickas en sökare ut till nästa ledkryss fastbunden i linan samtidigt som gruppen i en annan lina är sammanbunden), reparationssats, sjukvårdsmateriel, kartor, kompasser och nödkök. När det gäller säkerhet så ska var och en ha med sig utrustning så man i vindsäck kan överleva minst ett dygn med tillgång till varmt vatten. Det innebär att man har extra- och förstärkningskläder, liggunderlag och frystorkad mat. När väl säkerhetsutrustningen är fördelad så är det mat- och dryckesansvar som fördelas. Normalt äter vi minst en två rätters middag som lagas i stuga. Här gäller det att tänka till på vikten så att man slipper släpa på för mycket samtidigt som det är klart hungriga individer som behöver en del energi efter så där en 6 timmars skidtur med ryggsäck på runt 20 kg.

Om vi ändå ska nämna något om säkerhet så finns det en parameter till som vi tycker påverkar, det är gruppens storlek. Att vara många är en styrka men det innebär också att risken för någon i gruppen råkar ut för något och det blir svårt att räkna ihop alla under marsch i dåligt väder. Omvänt innebär en för liten grupp att man blir för få om något skulle inträffa. Vi brukar säga att man går inte ut färre än 6 personer. »

Ibland är oturen framme och en olycka händer. Armbrott som leder till helikoptertransport men det var vackert över Lunndörrspasset.

Händer något så kan två stanna vid den skadade och tre går och hämtar hjälp. Skulle någon av de hjälpsökande skada sig så blir det en kvar och en som fortsätter och söker hjälp. Maxantalet har vi kommit fram till är 9 st, fler gör det svårt att snabbt räkna ihop under förflyttning, framför allt i dåligt väder.

En annan sak vad gäller säkerhet så måste alla vara öppna och tydliga med hur man mår i det vädret man utsätts för. Att äta så man har energi är också en säkerhetsfråga. Flera av oss brukar ha en påse med salta jordnötter som extra energi, saltet är också viktigt när man svettas och ibland dricker smält snö som är saltfattig.

I april ger vi oss iväg mot fjällen. Då får vi se hur mycket verkligheten skiljer från vår plan. En sak som jag alltid har med mig är att planer och verklighet skiljer, det spännande är att se vad och när. Eftersom vi försöker åka upp runt vecka 15 så brukar vädret vara med oss, drömmen är ju lite kyla, sol och vindstilla. Det är ju en planeringsfaktor att välja tiden.

Vi har passerat nästan alla STFs stugor i Jämtlands-/Härjedalsfjällen och vi gick sträckan *Abisko* till *Nikkaluokta* i april i år. ■

Magnus de Jong

POSTTIDNING B

Borg-Skum AMF 1
130 61 Hårsfjärden

Forts fr s 9

Forna Tider

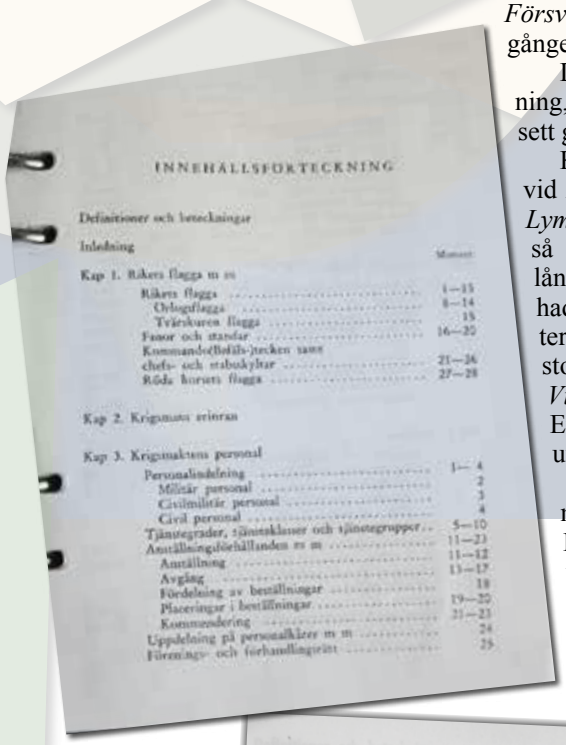

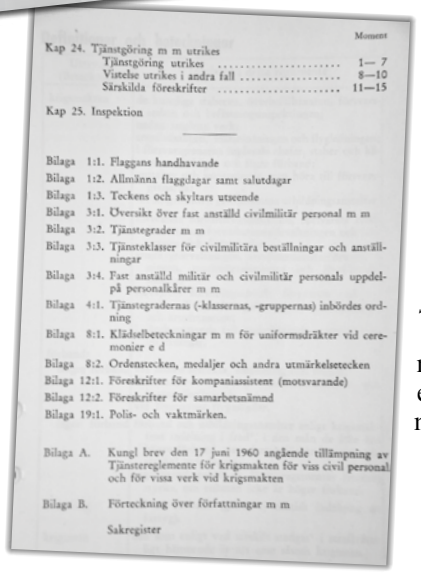

När den skolan började då fick man stifta bekantskap med en mängd olika läromedel där den viktigaste var nog *Tjänste-Reglemente för Krigsmakten,* **TjäRK**. Här var det viktiga kunskaper om *Tjänstegrader, Tjänsteställning, Skyldigheter* och *Rättigheter* m m. En lika viktig lärobok var **UBfiKa**, *Underbefälsinstruktion för KA*. Lärobok i sjömanskap och mycket annat. Instruktörsskolan var helt inriktad på att man skulle bli en god lärare och föregångsman i fredsorganisationen. Med godkänd kurs fick man erbjudande att läsa **ISK 2**. Nu blev det ännu mera läromedel och dessutom civila ämnen med typ svenska, matematik, engelska, geografi, taktik m m. Även en del truppföring. Således ett år med *"korvstoppning"*. Efter **ISK 2** kunde man, beroende på betyg och vitsord välja att läsa vidare mot **ISK3** och slutmål *Underbefäl* eller *Realskola* med mål *Marinens Underofficersskola* och *Underofficer* eller gymnasieskola med mål *Kadettskola* och *Officergrad*. De två sistnämnda lästes på *Försvarets Läroverk* i Uppsala. Detta lite grovt om skolgången. Men det var ju **SoldF** vi hade som röda tråden.

Den skriften var central för vår militära grundutbildning, för våra kunskaper och färdigheter som soldater oavsett grad eller förband. Här var grunder – vår bibel.

Kuriosa. 1974 hade jag förmånen att få utbildning vid *Royal Marines* i England. Utbildningsplatsen ligger i *Lympstone*. Det var då en modern utbildningsplats och är så än idag. Soldatutbildning i mycket hårt tempo med långt driven fysisk aktivitet och ansträngningar. På platsen hade man ett ansenligt bibliotek för att tillgodose soldaternas litterära intressen. Döm om min förvåning och stolthet när jag i biblioteket fann den svenska **SoldF** och *Vintersoldat* – dessutom väl tummad och tydligen läst. En av våra instruktörer frågade om alla våra soldater fick utbildning efter den boken – gissa mitt svar.

Jag inledde med **SoldF 2001** och ska avrunda nu med att påstå en del tydliga felaktigheter i den skriften. Bildmaterialet i vissa stycken korrelerar inte med texten. *Som exempel:* Maskering av enskild och fordon; en god soldat vet att grankvistar har en över och en undersida och dessutom en grenavklippningsdel som lyser tydligt i en prickskytts sikte. Således använd inte det tipset – är direkt farligt. Samma sak med bild på skytt som står bakom träd som definitivt inte håller mått för beskjutning – farligt. Bild med skytt högst uppe på berghäll – dålig förebild. Det kan finnas fler sådana trivialiteter men jag nöjer mig med detta. Gnäll, tja, en lärobok måste vara komplett. Det kostar liv i slutändan.

SoldF har varit och är ett oöverträffad läromedel. Jag påstår utan att darra på målet – de soldater som tillgodogör sig kunskaper och färdigheter ur den skriften blir *världens bästa soldater*.

Avslutar denna minnestund och hoppas att någon läsare tar upp och eventuellt kompletterar eller tillrättalägger min text för ni vet hur tunt ett minne kan vara. ■

Red.